

Overweging Boxmeer Allerzielen 2025

*Lezingen: Jesaja 25,6a.7-9
Lucas 23,44-46.50.52.53.24,1-6a*

Als we een dierbare verliezen aan de dood dan komen we doorgaans in een maalstroom van emoties terecht. Er is verdriet om wat we kwijt zijn, spijt om wat niet gezegd is, berouw over wat verkeerd gegaan is. We kunnen onze dierbare niet meer zien, horen of aanraken. We ervaren gemis en leegte, er is een gat in ons bestaan. Er is een lege plek die nooit meer gevuld zal worden. Dat doet pijn en die pijn gaat niet zomaar weg. Als we een geliefde persoon verliezen, dan sterven we zelf ook een beetje.

Maar we willen ons er niet bij neerleggen dat de dood het laatste woord zou hebben. Daarvoor is de liefde tussen de dode en wij, die achterblijven te intens, hun betekenis voor ons van te veel waarde. Dat kan en mag niet voorgoed verloren gaan, vinden we. Vandaar dat mensen, zo lang we ons kunnen heugen, zich altijd voorstellingen hebben gemaakt waarin de gestorven dierbaren verder leven. Dat blijft natuurlijk tasten in het duister, want een pasklaar antwoord op de vraag wat er is na de dood heeft niemand. Maar we kunnen in die verhalen troost vinden voor ons verdriet; ze kunnen ons verder helpen op de weg van het rouwen. Dit verschijnsel zien we overal ter wereld, binnen alle culturen en religies. Voor ons, die staan in de traditie van het jodendom en het christendom, betekent dit dat we teruggrijpen op verhalen uit de Schrift. Zoals we dat ook vandaag weer doen.

In de eerste lezing houdt de profeet Jesaja ons een droombeeld voor waarin uitzicht wordt geboden aan mensen die opgesloten zitten in hun verdriet. God zal namelijk de sluier van verdriet weghalen en de tranen van hun gezicht wissen. Verbondenheid die door de dood is verbroken wordt hersteld, want God zal de dood teniet doen. De herstelde verbondenheid wordt gevierd met een feestmaal waaraan iedereen mag deelnemen. We horen hoe Jesaja zelfs oproept om blij te zijn en te juichen. Maar misschien is dat voor sommigen onder ons nog veel te vroeg, want rouw heeft tijd nodig. Zo'n visioen als dat van Jesaja kan te ver van ons afstaan als we nog maar onlangs afscheid hebben moeten nemen van een dierbare.

Wellicht voelen we ons meer aangesproken door de voorzichtige wijze waarop sterven en opstanding van Jezus beschreven worden in het evangelie van Lucas. Geen grootse beelden over het leven na de dood, enkel die woorden: 'Waarom zoeken jullie de levende bij de doden? Hij is niet hier, Hij is verrezen.' (Luc 24,6).

Met deze woorden worden ook wij aangespoord om onze weg door het leven te vervolgen, weliswaar voortaan zonder de concrete aanwezigheid van de gestorven dierbare, maar toch met elkaar verbonden. Hierbij is het de kunst om het licht van het verleden volop over ons leven van vandaag te laten schijnen. Niet meer alleen terugverlangen naar wat verloren ging, maar omzien in dankbaarheid. Het verleden wordt niet vergeten, maar je neemt het verleden mee de toekomst in. Natuurlijk moet hier meteen aan worden toegevoegd dat dit allemaal makkelijker is gezegd dan gedaan, want dit proces kost tijd, soms heel erg veel tijd. Alle sterkte toegewenst aan degenen onder ons die zich in dit rouwproces bevinden.

Laten we in deze viering verbonden zijn met hen die gestorven zijn en die we missen. Laten we ruimte maken voor ons verdriet. En laten we ook openstaan voor die droombeelden die de Schrift ons aanreikt om troost te bieden, om houvast te geven op onze verdere tocht door het leven.
Dat het zo mag zijn.

Ruud Willemsen ocd